

SPLOŠNA MATURA IZ FILOZOFIJE V LETU 2012

Poročilo DPK SM za filozofijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz filozofije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012.....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med (točkovnimi) ocenami	10
2.3	Porazdelitev dosežkov po (točkovnih) ocenah.....	11
3	Splošni podatki kandidatov pri izpitu splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012	13
4	Vsebinska analiza dosežkov za vzorec SM	15
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	15
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	17
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	17
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	20
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah.....	20
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	21
5.1	Zunanje ocenjevanje	21
5.2	Ugovori na oceno in na način izračuna izpitne ocene	21
6	Povzetek.....	22
6.1	Ocena uspeha kandidatov	22
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	22
6.3	Druge ugotovitve	22

Avtorji:

dr. Marjan Šimenc, predsednik DPK SM za filozofijo

Erika Semen in dr. Gašper Cankar, Državni izpitni center (poglavja od 1 do 3 in podatki za poglavje 4)

Poročilo je potrdila DPK SM za filozofijo na svoji 1. redni seji 10. 10. 2012.

Ljubljana, oktober 2012

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za udeležene kandidate v **spomladanskem izpitnem roku splošne mature** prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **vzorec SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in poklicnih maturantov). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: vzorec SM;

b) **kandidate SM** (vzorec SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno maturo (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- vzorec SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo) in
- **ostali SM**, tj.
  - kandidati z maturitetnim tečajem,
  - 21-letniki,
  - odrasli,
  - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
  - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
  - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
  - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** (kandidati poklicne mature s posameznim izpitom pri splošni maturi) predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit SM;

Okrajšava: kandidati PM.

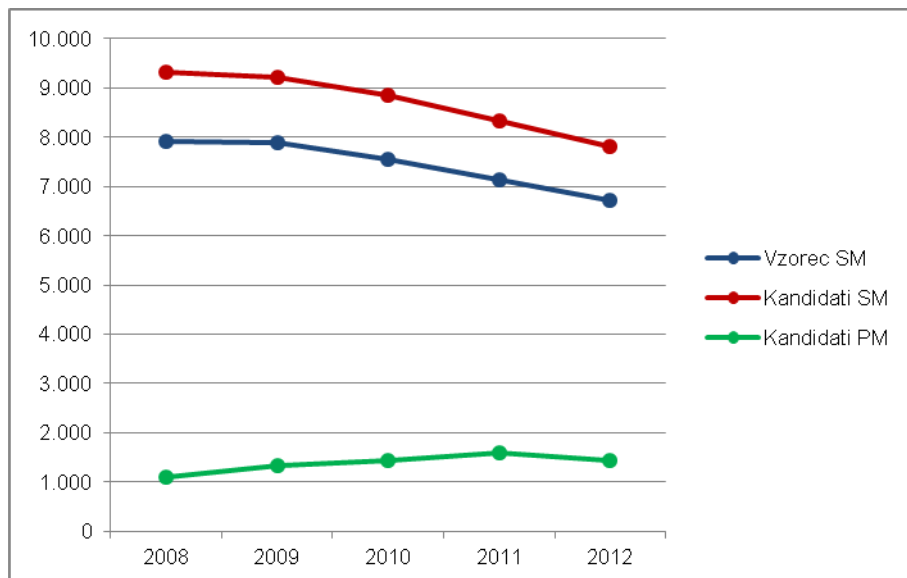
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskih izpitnih rokih splošne mature v letih od 2008 do 2012. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2008–2012

Leto	Vzorec SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2008	7.910	9.333	1.111
2009	7.889	9.221	1.332
2010	7.561	8.844	1.441
2011	7.138	8.343	1.584
2012	6.715	7.808	1.428

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2008–2012

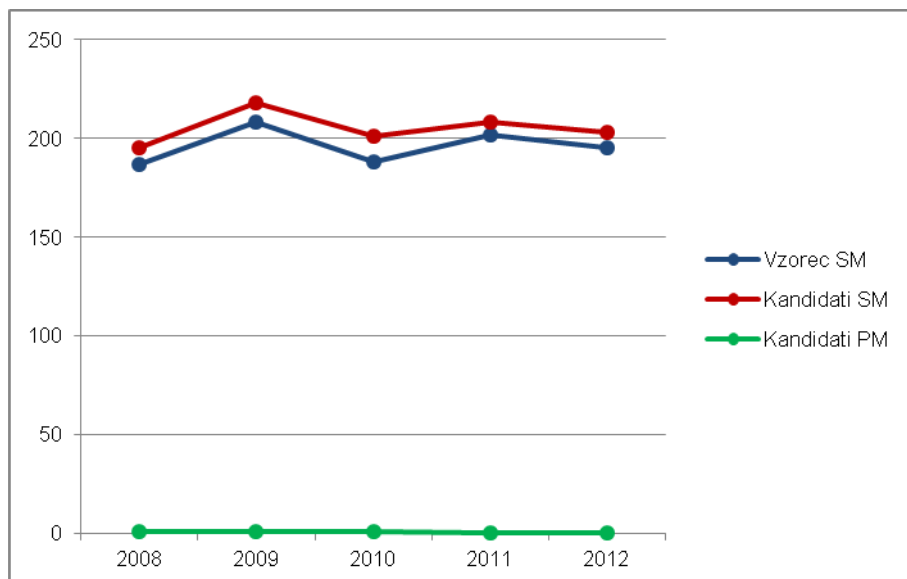
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz filozofije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali filozofijo v spomladanskih izpitnih rokih splošne mature v letih od 2008 do 2012. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz filozofije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2008–2012

Leto	Vzorec SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2008	187	195	1
2009	208	218	1
2010	188	201	1
2011	202	208	0
2012	195	203	0

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz filozofije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2008–2012

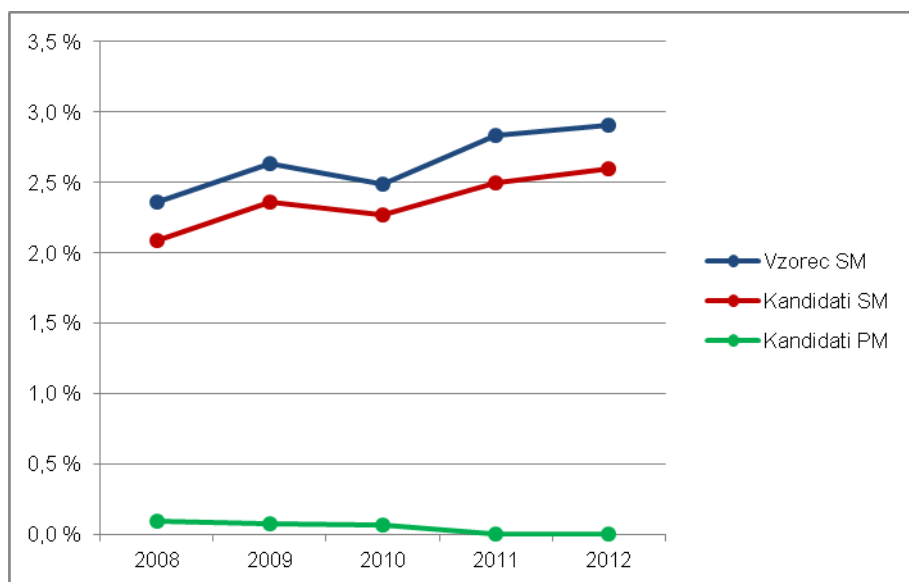

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali filozofijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskih izpitnih rokih splošne mature v letih od 2008 do 2012 (preglednica 1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz filozofije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2008–2012

Leto	Vzorec SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2008	2,4 %	2,1 %	0,1 %
2009	2,6 %	2,4 %	0,1 %
2010	2,5 %	2,3 %	0,1 %
2011	2,8 %	2,5 %	0,0 %
2012	2,9 %	2,6 %	0,0 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz filozofije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2008–2012

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura in predstavljajo vzorec SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012

	Število	Delež
Splošna gimnazija	161	79,3 %
Klasična gimnazija	28	13,8 %
Gimnazija	189	93,1 %
Tehniška gimnazija	1	0,5 %
Ekonomska gimnazija	0	0,0 %
Umetniška gimnazija	5	2,5 %
Strokovna gimnazija	6	3,0 %
Vzorec SM	195	96,1 %
Ostali SM	8	3,9 %
Kandidati SM	203	100,0 %
Kandidati PM	0	0,0 %

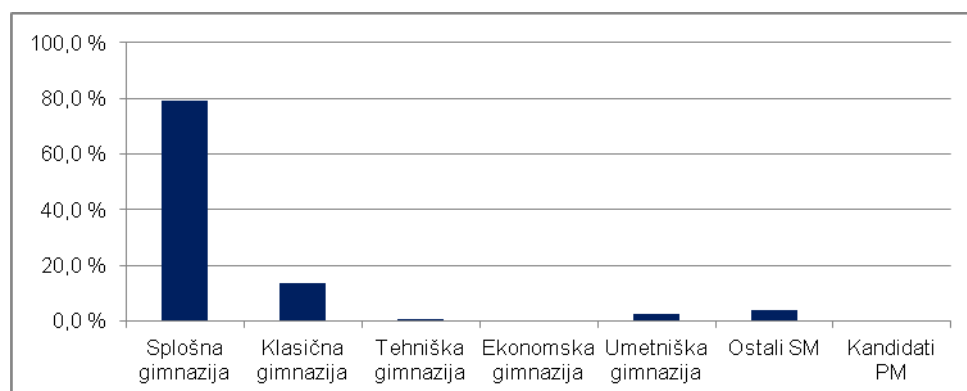
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

vzorec SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = vzorec SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah v spomladanskem izpitnem roku SM 2012 iz filozofije v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.2 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

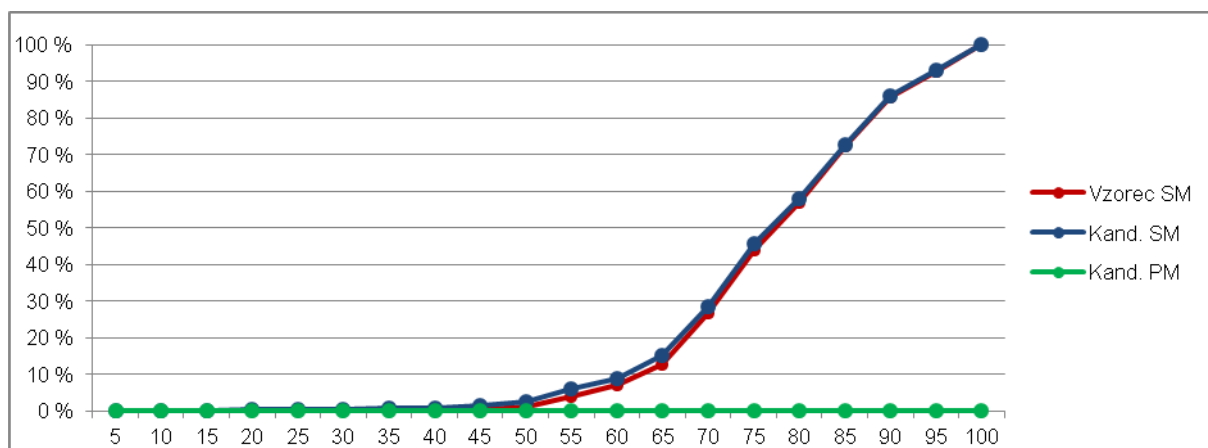
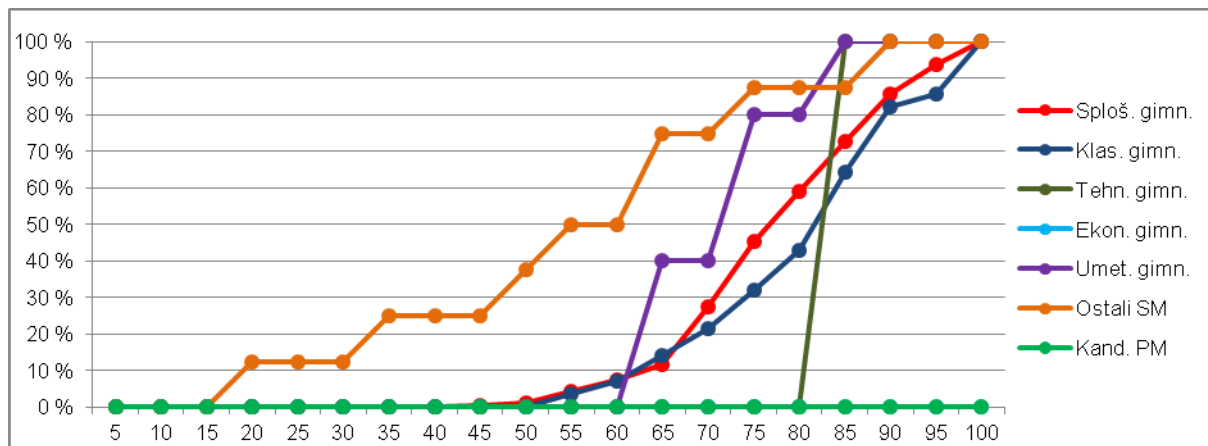
Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekonom. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Vzorec SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16-20	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
21-25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26-30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31-35	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0
36-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41-45	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0
46-50	1	0	1	0	0	0	0	1	2	1	0
51-55	5	1	6	0	0	0	0	6	7	1	0
56-60	5	1	6	0	0	0	0	6	6	0	0
61-65	7	2	9	0	0	2	2	11	13	2	0
66-70	25	2	27	0	0	0	0	27	27	0	0
71-75	29	3	32	0	0	2	2	34	35	1	0
76-80	22	3	25	0	0	0	0	25	25	0	0
81-85	22	6	28	1	0	1	2	30	30	0	0
86-90	21	5	26	0	0	0	0	26	27	1	0
91-95	13	1	14	0	0	0	0	14	14	0	0
96-100	10	4	14	0	0	0	0	14	14	0	0
SKUPAJ	161	28	189	1	0	5	6	195	203	8	0

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Vzorec SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-
10	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-
15	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-
20	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	-
25	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	-
30	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	0 %	13 %	-
35	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	1 %	25 %	-
40	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	1 %	25 %	-
45	1 %	0 %	1 %	0 %	-	0 %	0 %	1 %	1 %	25 %	-
50	1 %	0 %	1 %	0 %	-	0 %	0 %	1 %	2 %	38 %	-
55	4 %	4 %	4 %	0 %	-	0 %	0 %	4 %	6 %	50 %	-
60	7 %	7 %	7 %	0 %	-	0 %	0 %	7 %	9 %	50 %	-
65	12 %	14 %	12 %	0 %	-	40 %	33 %	13 %	15 %	75 %	-
70	27 %	21 %	26 %	0 %	-	40 %	33 %	27 %	29 %	75 %	-
75	45 %	32 %	43 %	0 %	-	80 %	67 %	44 %	46 %	88 %	-
80	59 %	43 %	57 %	0 %	-	80 %	67 %	57 %	58 %	88 %	-
85	73 %	64 %	71 %	100 %	-	100 %	100 %	72 %	73 %	88 %	-
90	86 %	82 %	85 %	100 %	-	100 %	100 %	86 %	86 %	100 %	-
95	94 %	86 %	93 %	100 %	-	100 %	100 %	93 %	93 %	100 %	-
100	100 %	100 %	100 %	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	-

Slika 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

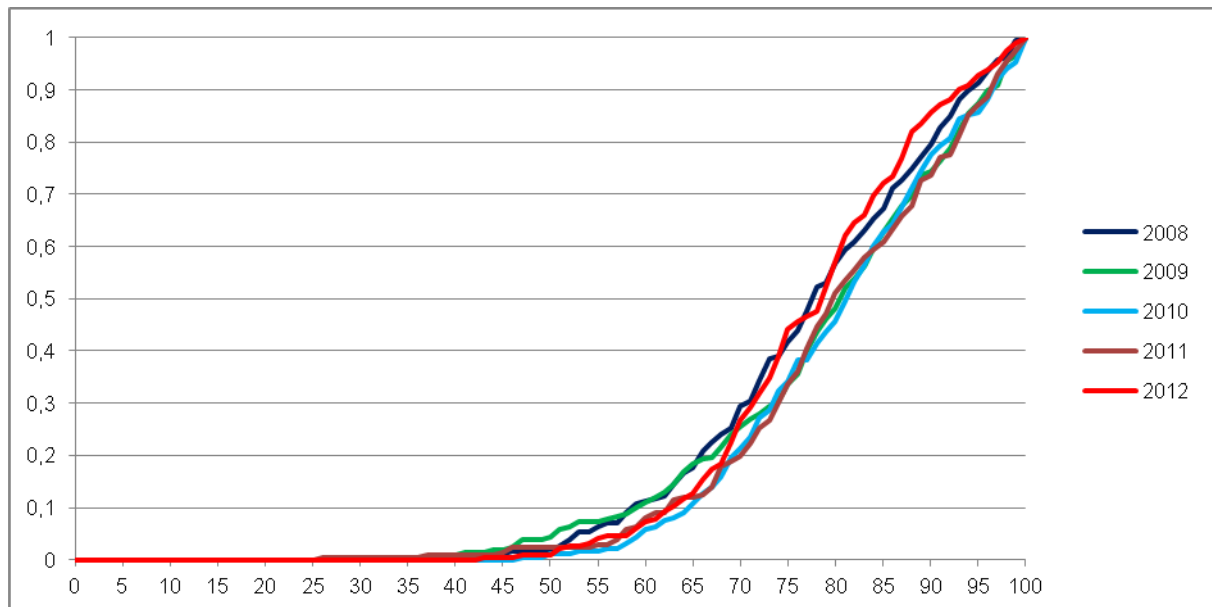
2.2 Meje med (točkovnimi) ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2008 do 2012, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za vzorec SM, na katerem se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami v zadnjih petih letih

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2008	51	64	76	87
2009	51	63	76	88
2010	50	63	76	88
2011	50	63	76	88
2012	50	62	74	87

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – vzorec SM

2.3 Porazdelitev dosežkov po (točkovnih) ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah v spomladanskem izpitnem roku SM 2012 iz filozofije (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.2 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

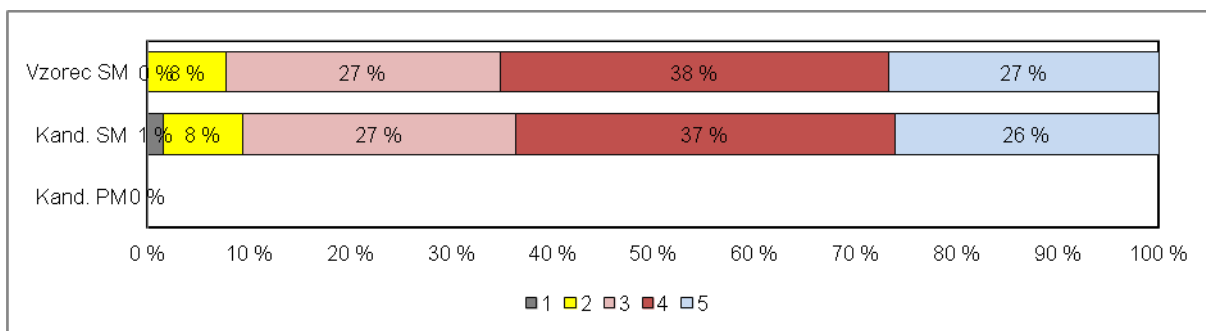
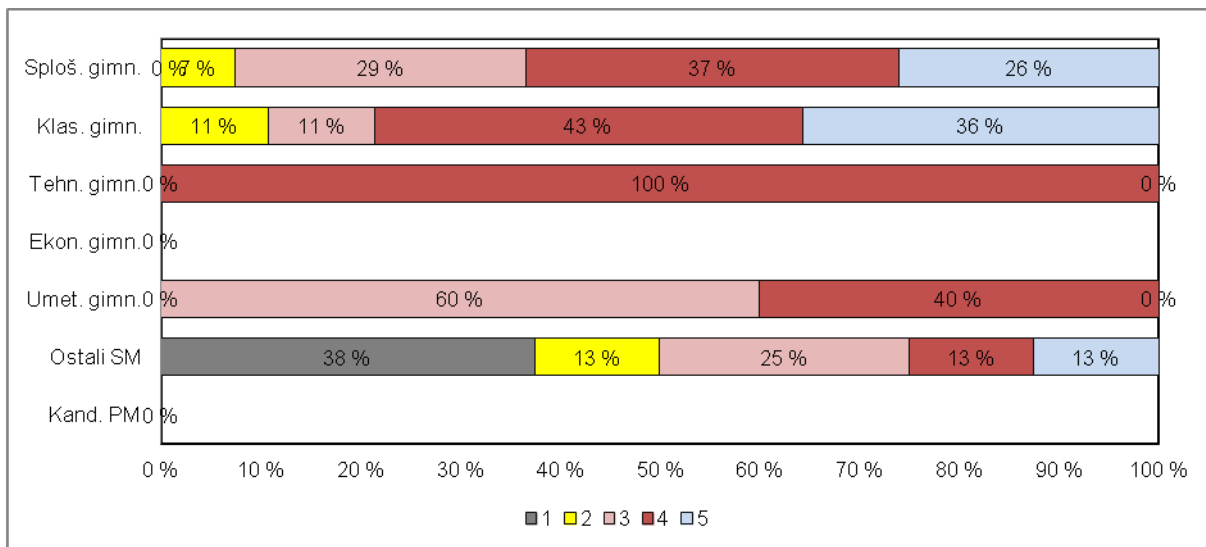
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Vzorec SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3	0
2	12	3	15	0	0	0	0	15	16	1	0
3	47	3	50	0	0	3	3	53	55	2	0
4	60	12	72	1	0	2	3	75	76	1	0
5	42	10	52	0	0	0	0	52	53	1	0
Uspešni	161	28	189	1	0	5	6	195	200	5	0
Skupaj	161	28	189	1	0	5	6	195	203	8	0

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Vzorec SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	0 %	0 %	0 %	0 %	-	0 %	0 %	0 %	1 %	38 %	-
2	7 %	11 %	8 %	0 %	-	0 %	0 %	8 %	8 %	13 %	-
3	29 %	11 %	26 %	0 %	-	60 %	50 %	27 %	27 %	25 %	-
4	37 %	43 %	38 %	100 %	-	40 %	50 %	38 %	37 %	13 %	-
5	26 %	36 %	28 %	0 %	-	0 %	0 %	27 %	26 %	13 %	-
Uspešni	100 %	100 %	100 %	100 %	-	100 %	100 %	100 %	99 %	63 %	-
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	-	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	-

Slika 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

3 Splošni podatki kandidatov pri izpitu splošne mature iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) kandidatov, ki so opravljali izpit SM iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012.

Preglednica 3.1: Splošni podatki kandidatov pri izpitu SM iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku 2012

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Vzorec SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
Število kandidatov	161	28	189	1	0	5	6	195	203	8	0
Povprečni splošni uspeh pri SM*	20,97	21,11	20,99	17,00	-	18,25	18,00	20,91	20,82	12,00	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,68	3,82	3,70	3,00	-	4,20	4,00	3,71	3,66	2,29	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,59	3,57	3,59	3,00	-	4,40	4,17	3,61	3,57	2,57	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,82	4,04	3,85	4,00	-	3,40	3,50	3,84	3,79	2,50	-
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,81	4,04	3,84	4,00	-	3,40	3,50	3,83	3,78	2,50	-
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	77,74	80,76	78,19	82,38	-	71,16	73,03	78,03	77,13	55,14	-
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	79	81,5	79	82	-	72	73,5	79	79	58,5	-
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	11,51	12,54	11,68	-	-	8,21	8,65	11,62	13,00	23,59	-
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,96	4,32	4,01	2,00	-	4,00	3,67	4,00	3,97	3,00	-
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,49	4,73	4,53	3,00	-	-	3,00	4,52	4,50	4,20	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,55	-	0,56	-	-	-	-	0,56	0,57	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,75	-	0,73	-	-	-	-	0,71	0,72	-	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,66	-	0,66	-	-	-	-	0,63	0,63	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,50	-	0,47	-	-	-	-	0,45	0,49	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,50	-	0,47	-	-	-	-	0,45	0,49	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,54	-	0,52	-	-	-	-	0,52	0,50	-	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,38	-	0,40	-	-	-	-	0,38	0,36	-	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,22	-	0,22	-	-	-	-	0,21	0,33	-	-
Neuspešni z NP	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	0,00	0,00	1,48	37,50	-
Neuspešni brez NP	1,24	0,00	1,06	0,00	-	0,00	0,00	1,03	2,46	37,50	-

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

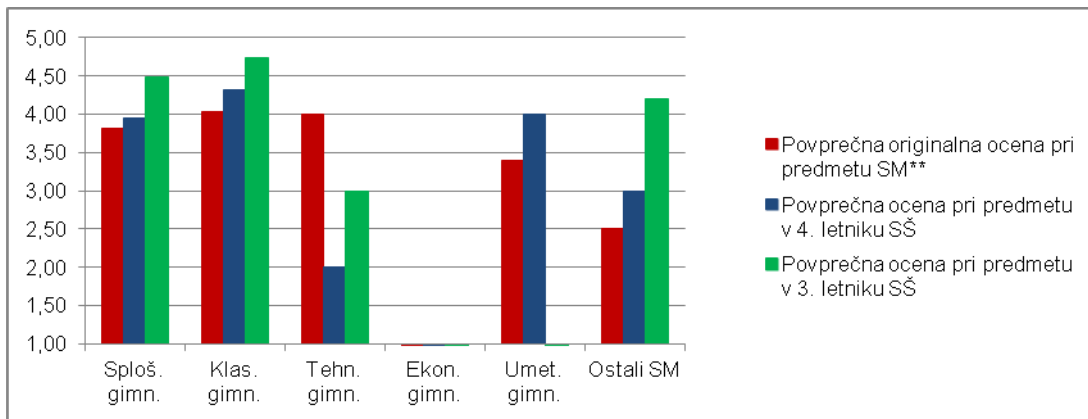
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja NP, ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacije ne izračuna.

Slika 3.1.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz filozofije in povprečnih ocen pri filozofiji v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

Slika 3.1.1: Povprečne ocene pri filozofiji

4 Vsebinska analiza dosežkov za vzorec SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za vzorec SM pri zunanjem in notranjem delu izpita v spomladanskem izpitnem roku SM 2012 iz filozofije.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

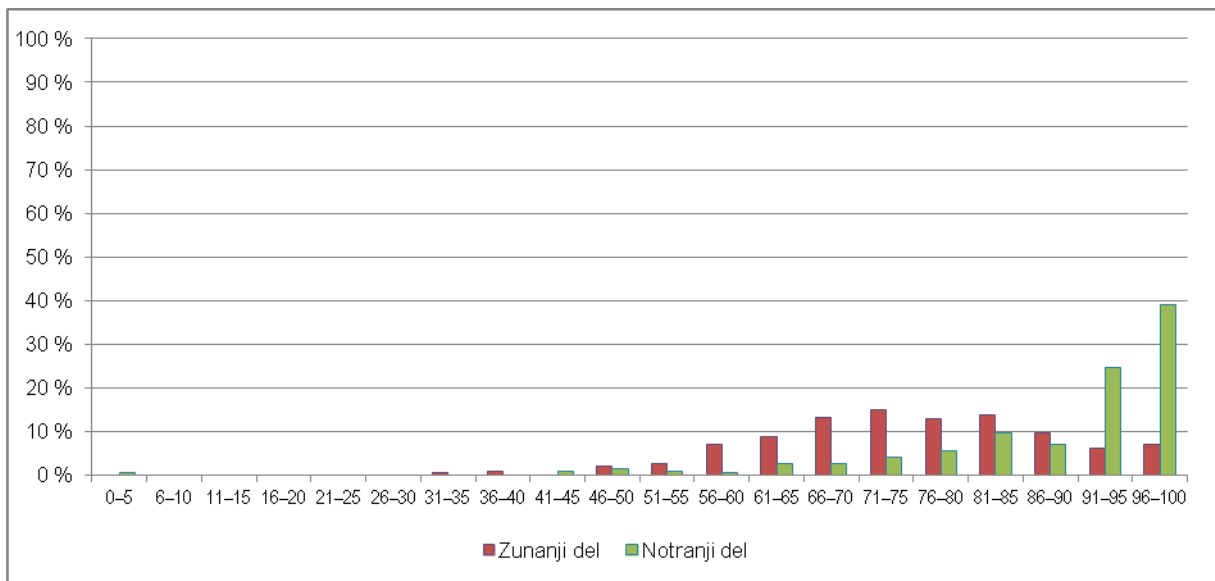
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	195	195
Povprečno število odstotnih točk	60,27	17,76
Standardni odklon odstotnih točk	10,67	2,88
Maksimalno število odstotnih točk	80,00	20,00
Povprečna težavnost	0,75	0,89

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.2 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev vzorca SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku SM 2012.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev vzorca SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0–5	0 %	1 %
6–10	0 %	0 %
11–15	0 %	0 %
16–20	0 %	0 %
21–25	0 %	0 %
26–30	0 %	0 %
31–35	1 %	0 %
36–40	1 %	0 %
41–45	0 %	1 %
46–50	2 %	2 %
51–55	3 %	1 %
56–60	7 %	1 %
61–65	9 %	3 %
66–70	13 %	3 %
71–75	15 %	4 %
76–80	13 %	6 %
81–85	14 %	10 %
86–90	10 %	7 %
91–95	6 %	25 %
96–100	7 %	39 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev gimnazijcev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Podatki kažejo, da so kandidati izrazito uspešnejši pri notranjem delu izpita. To ni presenetljivo iz dveh razlogov: notranji del ocen je pri vseh predmetih višji kakor pri zunanjem delu; poleg tega podatki kažejo, da gre pri filozofiji za nadpovprečne kandidate, ki tudi sicer na gimnaziji dosegajo višje ocene kakor pri izpitu splošne mature iz filozofije.

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za vzorec SM po posameznih izpitnih polah iz filozofije v spomladanskem izpitnem roku SM 2012.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2	seminarska naloga
Število kandidatov	195	195	195
Povprečno število odstotnih točk	26,69	33,58	17,76
Standardni odklon odstotnih točk	5,76	7,55	2,88
Maksimalno število odstotnih točk	35,00	45,00	20,00
Povprečna težavnost	0,76	0,75	0,89

Porazdelitev kandidatov po doseženih točkah pri notranjem in zunanem delu izpita je bila sledeča: povprečno število točk pri celotnem izpitu je bilo 77,13, povprečno število točk pri prvi poli je bilo 16,7 (od 22), korelacija s šolsko oceno 0,30. Indeks težavnosti (upoštevani vsi kandidati) je 0,75, indeks diskriminativnosti je 0,36. 14 kandidatov je doseglo do vključno 11 točk, 24 kandidatov je doseglo vse točke. Povprečno število točk pri drugi poli je bilo 16,42 (od 22), korelacija s šolsko oceno 0,34. Indeks težavnosti je 0,74, indeks diskriminativnosti 0,41. 23 kandidatov je doseglo vse točke, 18 pa do vključno 11 točk. To pomeni, da je število odličnih kandidatov pri obeh polah približno enako, je pa pri drugi poli nekoliko višje število kandidatov, ki so dosegli nizko število točk. Pri prvi poli je od 20 do 22 točk doseglo 48 kandidatov, pri drugi pa 51 kandidatov, kar pomeni, da je tudi število odličnih kandidatov pri prvi poli nekoliko nižje od števila odličnih pri drugi poli. Povprečno število točk pri seminarski nalogi je bilo 19,54 (od 22). Indeks težavnosti je 0,88, indeks diskriminativnosti 0,33. Do vključno 11 točk je doseglo 8 kandidatov, vse točke 79 kandidatov, od 20 do 22 točk pa 127 kandidatov – kar pomeni, da je pri seminarski nalogi oceno odlično dobila več kot polovica kandidatov. Vidimo, da je seminarska naloga najlažji del preizkusa, komentar besedila najtežji, vendar pa razlike niso velike. Zanimivo pa je, da je indeks diskriminativnosti pri drugi poli višji kakor pri prvi, kar pomeni, da je druga pola nekoliko manj zahteven del izpita, vendar bolje ločuje dobre kandidate od slabih. Korelacija med notranjo in zunanjo oceno (vsi kandidati) je 0,33. Korelacija med oceno v 3. letniku srednje šole in oceno pri maturi je 0,36. Korelacija med oceno v 4. letniku srednje šole in ocena pri maturi je 0,5. Korelacija med skupnim uspehom pri maturi in uspeh pri predmetu je 0,6, kar pomeni, da obstaja razmeroma močna korelacija med šolskim uspehom pri filozofiji in skupnim uspehom pri maturi.

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

4.3.1 Izpitna pola 1

PLATON: DRŽAVA

Število kandidatov: 102, povprečno število točk: 16,43. Precej kandidatov ni bilo pozornih na navodilo, in so pisali zelo splošno o problemu realnosti in spoznanja. Iz večine odgovorov je razvidno, da se niso poglobljali v besedilo, temveč so obnavljali učiteljevo oziroma učbeniško razlago. Pojmi so zato dojeti kot samoumevni: kandidati sicer znajo navesti lastnosti idej in posameznih stvari, skoraj nobeden pa, kaj so ideje. Če votlino razlagajo kot proces spoznanja, pa pri prisposodbi o daljici ni opaziti, da bi jo dojemali kot ponazoritev. Govorijo o »Platonovem« dualizmu, brez resnega razmisleka o tem, kaj to pomeni in do katere mere drži, kje pa se ta oznaka zlomi in ni več primerna za Platona.

ARISTOTEL: NIKOMAHOVA ETIKA

Število kandidatov: 23, povprečno število točk: 17,11. Kandidati običajno opozorijo na večplastnost pojma srečnosti pri Aristotelu, na delitev duše, pokažejo solidno splošno znanje, slabši pa so pri razumevanju posameznih poudarkov iz odlomka.

DESCARTES: MEDITACIJE

Število kandidatov: 53, povprečno število točk: 16,58. Odlomek je bil osnovan, tako so bili odgovori relevantni, ga postavili v kontekst in odgovorili na zahtevana vprašanja. Kar nekaj je kandidatov, ki niso brali besedila, niti poznali problema, ampak so samo zdravorazumsko pisali o dvomu, opisovali, ne pa analizirali in razlagali.

NIETZSCHE: H GENEALOGIJI MORALE

Število kandidatov: 25, povprečno število točk: 16,68. Kandidati navadno opozorijo na razliko med tostranskim in onostranskim življenjem. Večinoma znajo razložiti asketski ideal in funkcijo ter delovanje svečenika. Mnogi navedejo perspektivnost (delovanje asketskega ideala v filozofiji, znanosti...) in to pojasnijo, vključno z razlikami v tem delovanju. Nekateri ne vidijo, da asketizem ni samo dekadenca, ampak prav tako izraz volje do moči, med tistimi, ki to vidijo, pa nekateri tega ne razložijo najbolje. Večina jih ne uvede in ne razloži sovražnosti do čutnosti.

4.3.2 Izpitna pola 2

1. Razpravljajte o trditvi: Smisel ni del sveta, v svet ga lahko vnese le človek sam.

Število kandidatov: 2, povprečno število točk: 9. Slaba eseja, brez poznavanja vsebine.

2. Razpravljajte o trditvi: Duh je svoboden, telo pa je ujeto v naravni determinizem.

Število kandidatov: 12, povprečno število točk: 15,75. Velika večina kandidatov se strinja s trditvijo, ne da bi opazila možnost povezave med duhom in telesom, in govori o jazu, ki lahko naredi, kar hoče, ne da bi se vprašalo, kdo je ta jaz.

3. Razpravljajte o trditvi: Iskanje nespremenljivega temelja je obsojeno na neuspeh, saj je vse v nenehnem gibanju.

Število kandidatov: 9, povprečno število točk: 18,11. Eseji gradijo na temelju predsokratske kozmologije, nekatere naloge so odlične, zlasti v smislu velikega znanja, slabši eseji pa zgolj obnavljajo, brez vsake analize.

4. Razpravljajte o trditvi: Dvom je močan, saj lahko postavi pod vprašaj vsako spoznanje, vendar pa je tudi šibak, saj ne more utemeljiti nobenega spoznanja.

Število kandidatov: 14, povprečno število točk: 15,93. Kandidati vključijo Descartesa in Sokrata, pišejo nasploh o dvomu kot izvoru znanstvenega in filozofskega raziskovanja, boljši tudi v kontekstu naslova. Nekaj pa je čisto splošnih, zgolj dvom in nič več. Večinoma pa se že gibljejo na ravni filozofskega razmišljanja.

5. Razpravljajte o trditvi: Vsa spoznanja so le začasna, vsak trenutek se lahko izkažejo za zmotna, tako da med mnenjem in vednostjo ni nobene razlike.

Število kandidatov: 11, povprečno število točk: 13,86. Glavni avtor je Platon in teza o spremenljivem svetu čutil in nespremenljivem svetu matematike in filozofije. Ni analize pojmov mnenje in znanje, ki sta za naslov bistvena.

6. Razpravljajte o trditvi: Edino z uporabo znanstvene metode pridobimo resnično vednost, zato je filozofija odveč.

Število kandidatov: 3, povprečno število točk: 13,33. Noben ne govori o znanosti, vsi trije kandidati se omejujejo na potrebnost filozofije.

7. Razpravljajte o trditvi: Narava je ljudi podredila oblasti dveh vladarjev, bolečine in ugodja. Le onadva nam lahko pokazeta, kaj bi morali storiti, pa tudi določita, kaj naj storimo.

Število kandidatov: 9, povprečno število točk: 15,06. Kandidati se sklicujejo na Epikura, stoike, Aristotela, utilitariste in Kanta. Odgovori so povprečni, kandidati zamenjujejo užitek in nevznemirjenost, glavna pomanjkljivost je, da ni prave analize pojmov.

8. Razpravljajte o trditvi: Moralna pravila so univerzalna in za vse ljudi enako veljavna, saj je človek (raz)umno bitje.

Število kandidatov: 63, povprečno število točk: 16,04. Veliko kandidatov pojme uvede formalno, na začetku in v kontekstu argumentacije. Pojme nanizajo, dodajo slovarsko definicijo in pri tem ostanejo. Uvedene pozicije so večinoma primerne, vendar večinoma precej površno predstavljene; včasih tudi napačno. Kar nekaj esejev preformulira tezo in nato (sicer dobro) odgovarja na spremenjeno vprašanje. Nekaj esejev je pokazalo veliko znanja, nato pa so ga v danem kontekstu napačno uporabili.

9. Razpravljajte o trditvi: Sledenje dolžnosti nam ne more prinesiti sreče.

Število kandidatov: 15, povprečno število točk: 16,27. Večina kandidatov v naslovu prepozna dvojico teleološka/deontološka etika in predvsem s pomočjo Kanta in Aristotela odgovori na zastavljeno vprašanje. Pri tem je presenetljivo, da ima kar nekaj kandidatov pri tem težave z razumevanjem Kantovega razumevanja kategoričnega imperativa.

10. Razpravljajte o trditvi: Oblast je velika zabloda človeštva, življenje brez nje bi bilo veliko lažje in srečnejše.

Število kandidatov: 36, povprečno število točk: 18,15. Številni kandidati se odločajo za ta naslov in večinoma znajo pokazati, zakaj je oblast pomembna, manj pa se jih ustavi pri pojmihi sreče in lahкости, ki ju večinoma vzamejo za samoumevna in ju ne analizirajo.

11. Razpravljajte o trditvi: Skupno dobro ne obstaja, kajti vsaka ureditev družbe je v korist eni skupini in v škodo druge.

Število kandidatov: 7, povprečno število točk: 16,93. Večina kandidatov se giblje na površini vprašanja, tako da se niti ne lotijo analize pojma skupno dobro, temveč se naslova lotijo s pomočjo površnega razumevanja Platona ali pa s pomočjo obravnave razlike med pogledi Nozicka in Rawlsa.

12. Razpravljajte o trditvi: V pravično urejeni družbi bi bili zakoni nepotrebni.

Število kandidatov: 5, povprečno število točk: 13,10. Trije eseji so slabi, kandidati imajo zelo malo relevantne vednosti, dva pa z obravnavo vrste filozofov (Marx, Locke, anarhisti) napišeta dober esej.

13. Razpravljajte o trditvi: Ne razum, ampak etika in iskanje smisla nas vodita k spraševanju o Bogu.

Število kandidatov: 2, povprečno število točk: 13,50. Kandidata sicer imata neko vednost, vendar je le posredno povezana z naslovom.

14. Razpravljajte o trditvi: Bog je neskončen, nedoumljiv in neizrekljiv, zato je tudi govornica o njem povsem drugačna od govornice o končni stvarnosti.

Število kandidatov: 7, povprečno število točk: 15,64. Obširni odgovori, utemeljeni na vednosti o treh vrstah govornice o Bogu, pri boljših kandidatih, slabši pišejo nasploh o Bogu in se le posredno dotaknejo naslova.

15. Razpravljajte o trditvi: Problem zla postavlja pod vprašaj tradicionalno verovanje v Boga.

Število kandidatov: 8, povprečno število točk: 17,44. Dober naslov, ki je privabil dobro pripravljene kandidate. Eseji so poglobljeni, obširni, korektno jezikovno in formalno napisani, skratka nadpovprečni.

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Za slabše odgovore je značilno, da so jezikovno slabi, okorno napisani, besedni zaklad siromašen, osnoven. Za večino esejev je tipična odsotnost analize pojmov. Teorije so pri slabših kandidatih slabo naučene in še slabše razumljene. Iz odgovorov je razvidno, kakor da so kandidati naučeni pisati šablonsko oziroma kakor da se naučijo vzorcev na pamet in jih zapišejo. Pri komentarjih se še vedno vsi ne osredotočijo na odlomek, večinoma pa kandidati dobro pišejo o kontekstu. Za komentarje je značilno obnavljanje, povzemanje in premalo razmišljanja.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

---

Zunanji ocenjevalci niso imeli pripomb na kakovost izpitnih pol.

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

Seminar za zunanje ocenjevalce kot predpriprava na zunanje ocenjevanje je bil izveden 6. junija 2012. Udeležili so se ga vsi zunanji ocenjevalci. Služil je tudi kot usklajevanje ocenjevalcev neposredno pred ocenjevanjem. Pri moderaciji *Navodil za ocenjevanje* zaradi narave izpita, ki temelji na odprtih esejskih vprašanjih, ni bilo treba spreminjati. Ocenjevanje pri filozofiji poteka na domu. Vsak ocenjevalec dobi določeno število esejev, praviloma vse eseje, ki so jih kandidati pisali za posamezni naslov oziroma vse komentarje, ki so jih pisali ob posameznem odlomku. Prva in druga pola se oceni dvakrat, kontrolno ocenjevanje je bilo eno samo. Pri ocenjevanju je sodelovalo 10 ocenjevalcev.

5.2 Ugovori na oceno in na način izračuna izpitne ocene

Vpogled je zahtevalo osem kandidatov, en je vložil ugovor na oceno, ki pa ni bil pozitivno rešen. Iz ugovora je bilo razvidno, da ni bila vložena iz jasnih vsebinskih razlogov.

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

Uspeh kandidatov pri filozofiji v letu 2012 je primerljiv z uspehom v letu 2011, pa tudi sicer se med leti ne spreminja pomembno. Število kandidatov je primerljivo, sestava izpitnih pol in merila ocenjevanja so ostala v glavnem nespremenjena (spremenjen je vrstni red pisanja komentarja besedila in eseja in nekoliko je spremenjen delež posameznih delov izpita pri končni oceni), enako velja za pragove ocen, zato razmeroma dober uspeh ne preseneča. Vendar pa se je v letu 2012 nekoliko znižal uspeh pri eseju, kar je morda povezano s spremenjenim vrstnim redom pisanja: esej, ki so ga v preteklosti kandidati pisali na začetku izpita, je prestavljen v drugi del izpita, ko so kandidati nemara že nekoliko utrujeni. Razlog, da se ni izboljšal uspeh pri komentarju besedila, ki je prestavljen v prvi del izpita, je morda v tem, da se je skrajšal čas pisanja komentarja in so nekoliko spremenjena navodila za pisanje. Pragovi ocen pri filozofiji odražajo vsebinsko členitev meril ocenjevanja. Za vse tri delne ocene (komentar besedila, tematski esej in seminarsko nalogo) se uporabljajo podobno strukturirana merila, tako da je mogoče členitev meril uporabiti tudi pri oblikovanju pragov med ocenami. Ocene notranjega dela izpita (seminarska naloga) so boljše kakor ocene pri zunanem delu izpita. Delna razlaga za to je, da kandidati (in tudi mentorji) vložijo dodaten čas in energijo v pripravo seminarskih nalog, zlasti tisti, ki si še posebej prizadevajo za dobro skupno oceno, kar se odraža v številu doseženih točk. Dodati je treba, da je tudi ocena pri filozofiji v tretjem in četrtem letniku višja od ocene pri maturi, tako da je boljša ocena notranjega dela izpita pričakovana.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

Preverjanje pri filozofiji temelji na esejih, se pravi na celovitosti, v kateri so različne taksonomske stopnje prepletene, osnovni ton pa dajeta analiza in sinteza. Ta struktura se ne spreminja, in tudi rezultati mature ne dajejo osnove za vpeljevanje sprememb. Pri izpitnih polah so bile zaradi sprememb v časih pisanja, ki veljajo za vse predmete, vpeljane posamezne spremembe: krajši čas pisanja druge pole, zamenjan vrstni red pisanja prve in druge pole, spremenjen delež prve pole pri skupni oceni. Več o sistematičnem vplivu vrstnega reda pisanja bo mogoče sklepati po maturi leta 2013.

6.3 Druge ugotovitve

To je prva splošna matura, ki je bila izvedena po spremembah predmetnega izpitnega kataloga; zdi se, da je zamenjava vrstnega reda pisanja komentarja in eseja negativno vplivala na uspeh pri eseju, vendar pa je za trdnejši sklep potrebno še nekoliko počakati.